

УДК 633.9:631.54

ПРИСЯЖНЮК О. І., ШУЛЬГА С. С.

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України, вул. Клінічна, 25, м. Київ, 03110, Україна

e-mail: ollpris@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ГУСТОТИ ТА ПЛОЩІ ЛИСТКОВОЇ ПОВЕРХНІ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Буряки цукрові, традиційна для України культура. Однак, зміна кліматичних умов викликає необхідність в удосконаленні технології вирощування буряків цукрових шляхом вивчення особливостей формування продуктивності їх за умов застосування різних систем основного удобрення, вологоутримувача та підживлення гуматами.

Дослідження проводили у 2020 рр. на дослідному полі господарства ТОВ «Імені Чкалова», м. Новомиргород, Новомиргородський район, Кіровоградської області. Схема досліду передбачала внесення гідрогелю AQUASORB, різних варіантів удобрення: гній 20 т/га, мінеральне ($N_{170}P_{180}K_{350}$), леонардит – 400 кг/га, паросток (марка 20) 400 кг/га та позакореневого підживлення стимулятором росту Гуміфілд.

Важливим питанням якості отримуваних посівів є показник їх густоти. Адже забезпечення оптично рівномірного розташування рослин по поверхні поля є гарантією успіху до накопичення ними високого рівня продуктивності. Густина цукрових буряків на час повних сходів була в межах 97-118 тис. шт./га та на варіантах без застосування гідрогелю спостерігались менші параметри варіювання отриманих значень показника. В той же час за застосування гідрогелю AQUASORB в зону рядка до сівби (300 кг/га) на варіантах мінерального удобрення та використання органічних добрив нової формуляції: Паросток (марка 20) та Леонардиту вдалось отримати значно більше рослин – на рівні 113-118 тис. шт./га.

Застосування традиційного органічного удобрення сприяло формуванню хороших параметрів висоти рослин, однак максимальні її значення були отримані на фоні внесення гідрогелю AQUASORB та використання в якості основного удобрення Паросток (марка

20) – 15,5 см, або Леонардиту – 15,0 см. Застосування останнього сприяло й кращому формуванню площі листкової поверхні на ранніх стадіях.

На початкових етапах росту та розвитку буряків цукрових вони не в повному обсязі контролюють площу поля та значно залежать від присутності бур'янів та шкідників. Так, в фазу 3- пара листків в середньому по досліді площа листя в рослин була 5,9 тис м²/га, а от на варіантах застосування гідрогелю AQUASORB в зону рядка до сівби (300кг/га) рослини сформували на 0,4 тис м²/га більше площу листя.

В фазу змикання рядків в середньому по досліді буряки цукрові формували площу листя 14,0 тис м²/га, причому аналогічно попередньому періоду варіанти застосування гідрогелю AQUASORB в зону рядка до сівби (300кг/га) мали перевагу в площі листків на 1,6 тис м²/га.

В фазу змикання листків в міжряддях рослини буряків цукрових досягнули параметрів площі листкової поверхні достатньої для ефективного контролювання поверхні ґрунту та недопущення проростання сходів бур'янів – 22,9 тис м²/га. Кращими варіантами були там де вносили гідрогель, причому максимум площі листя був сформований у випадку застосування мінеральної системи удобрення – 25,0 тис м²/га, також застосування Леонардиту та добрива Паросток сприяло формуванню площі листя 24,1-25,2 тис м²/га.

Перед збиранням площа листкової поверхні буряків цукрових знизилась порівняно з попередніми обліковими періодами та становила 14,9 тис м²/га, однак тенденції висвітлені вище збереглися.

Ключові слова: буряки цукрові; гідрогель AQUASORB; система удобрення; позакоренево підживлення.